

некомерційній основі, так як здійснюються лише незначні виплати учасниками для покриття адміністративних витрат. Також в цих системах встановлюються позитивний та негативний ліміти балансу рахунка учасника, при досягненні яких учасник зобов'язується витратити або заробляти відповідно в бік нульового залишку свого рахунка.

Така система в Україні функціонує тільки у вигляді банку часу, який, однак, залишається маловідомим. Інші ж системи порушили б державну монополію на емісію грошових коштів. Впровадження локальних систем розрахунку могло б допомогти депресивним регіонам побороти дефіцит пропозиції національної валюти та протидіяти безробіттю.

При цьому розглянуті валютні системи мають вагомий недолік у визначеності лімітів щодо розмірів кредитування учасників самою системою. Водночас, враховуючи перехід на інтернет-технології та вихід на міжнародний ринок системи CES, є доцільним використання пірингового кредитування, що полягає в наданні позик непов'язаним сторонам без залучення банків чи інших традиційних фінансових посередників. Здійснення операцій пірингового кредитування відбувається за допомогою спеціального програмного забезпечення, що виступає кредитною платформою. При цьому кредитори мають змогу об'єднуватись онлайн для диверсифікації кредитного портфеля, що зменшує ризики.

Додатковою можливістю у сфері розрахунків в межах солідарної економіки виступає економіка дарування, що є моделлю обміну, яка базується на передачі цінностей без отримання взамін миттєвої чи відстроченої винагороди. Найбільш розповсюдженим сегментом економіки дарування є розробка програмного забезпечення з відкритим кодом. Прикладами можуть служити операційна система Linux, офісний пакет програм LibreOffice тощо. Поширення програм з відкритим кодом, які є якісним заміном дорогого програмного забезпечення може значною мірою підняти життєвий рівень малозабезпечених верств населення без порушення прав інтелектуальної власності, особливо враховуючи достатньо високі якісні характеристики таких програмних продуктів.

Таким чином, для підтримки та захисту регіонів і соціально незахищених верств населення необхідно провести дерегулювання економіки регіонів задля формування в її межах елементів солідарної економіки, що зможе виступати для них додатковою «подушкою безпеки». Україна, з її соціальними проблемами не залишається осторонь від процесу розвитку розрахункового аспекту солідарної економіки, але в нашій державі він триває значно повільніше, що залишає нашу державу дещо осторонь від процесів забезпечення соціального захисту населення розвинутих країн.

Мар'яна КРАВЧУК

Тернопільський національний економічний університет

ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ В УКРАЇНІ НА ПРИКЛАДІ ЄВРОПЕЙСЬКОГО ДОСВІДУ

Проблематика децентралізації стала предметом пильної уваги наукової спільноти України вже після прийняття Конституції України 1996 року. У ст.132 Конституції України зазначається, що територіальний устрій України ґрунтується на засадах єдності та цілісності державної території, поєднання централізації та децентралізації у здійсненні державної влади [2, с. 141].

У країнах Європейського Союзу самоврядування визначається як низка правил, процесів та норм поведінки, що стосуються способу реалізації владних повноважень, особливо щодо питань забезпечення їх відкритості, участі громадськості, підзвітності, ефективності та скоординованості дій. Основоположним аспектом реформ, що реалізуються інституціями Європейського Союзу з метою вдосконалення його системи самоврядування, є

більш якісне залучення громадянського суспільства до процесів вироблення правил та політики на рівні ЄС [4].

Діяльність у цьому напрямку ґрунтується на таких засадах і з дотриманням таких вимог й принципів, як відкритість, підзвітність, ефективність та згадженість.

Для Європи особливого значення набула практика розробки та прийняття багатосторонніх міжнародних договорів держав-членів Ради Європи, що визначають законодавчі орієнтири та політику в галузі місцевої і регіональної демократії.

Повчальною для нас є практика децентралізації та регіоналізації в Італії. Територіальна структура Італії у сучасному вигляді була сформована у 1970 р. Кожен регіон має регіональну асамблею, яка обирається народом. Ця асамблея, у свою чергу, обирає виконавчу владу (уряд) на чолі з президентом регіону. Відповідно до ст.117 Конституції Італії регіональні уряди несуть відповідальність за виконання ряду функцій (політика в галузі культури, екології, деякі аспекти аграрної політики та політики в галузі освіти), інші функції можуть бути делеговані регіонам центральним урядом. На відміну від суб'єктів федеративної держави, італійські регіони не мають прямого представництва в національному парламенті [1].

Ще одним прикладом країни з розвинутою системою місцевого самоврядування є Швейцарія. У законодавстві цієї держави закріплено право громадської ініціативи, завдяки якому народ також має змогу змінювати швейцарську Конституцію та запроваджувати нову політику. На місцевому рівні існує більше прямих демократичних засобів, ніж на центральному. Постійна загроза скликання референдуму привела до включення всіх зацікавлених груп у процес прийняття рішень. Прямі демократичні інструменти – референдум та громадська ініціатива – допомогли зорієнтувати швейцарську демократію на консенсус [3].

Слід зауважити, що в деяких країнах взагалі не використовується термін «місцеве самоврядування». У Великобританії немає місцевого самоврядування, його функції здійснюються виключно жителями адміністративно-територіальних одиниць, а органи державної влади на місцях відсутні. Тут використовується термін «місцеве управління».

Щодо країн пострадянського простору, а також Східної Європи, то така актуальна політико-правова тема світу як децентралізація тут з'явилася лише на початку 90-их рр. ХХ ст. Однак уже сьогодні можна відзначити чималий прогрес у цьому напрямі та досягнення певних результатів у цих державах. До прикладу, у Польщі можна вести мову про створення оптимальної системи територіального устрою, реформування органів державної влади та створення ефективного місцевого самоврядування, підвищення якості надання публічних послуг, тощо.

Кожна з вищезазначених держав застосовує свої методи, засоби для забезпечення відкритості й доступності механізму державного управління. Проте, саме децентралізація, яка доволі швидко зайняла вагоме місце у розвитку провідних країн світу, призводить до ефективної взаємодії органів влади з громадськістю.

Література:

1. Конституция Италии от 22 декабря 1997 //Конституции государств Европейского Союза. – М.: НОРМА-ИНФРА, 1999. – 816 с.
2. Конституція України // Відомості Верховної Ради України. – 1996. – № 30. – Ст. 141.
3. Конституция Швейцарии от 18 апреля 1999 //Конституции государств Европейского Союза. – М.: НОРМА-ИНФРА, 1999. – 816 с.
4. Пилипишин В.П. Вплив процесів інтеграції на національні системи державного управління/ Електр.ресурс. – Режим доступу: <http://archive.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/2011-3/11pvpdcu.pdf>.